

ZARZĄDZENIE NR. 48/2018
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w Lublinie
z dnia 21...lipca 2018 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jata”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt.2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 ze zm.)

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na trzy lata zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Jata”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków, które są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

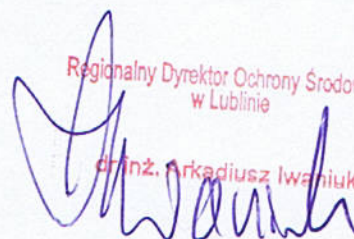
§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Naczelnik Wydziału Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie.

§ 5. Zarządzenie nr 67/15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 14 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jata” zmienione Zarządzeniem nr 6/17 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jata” traci moc.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Iwaniuk

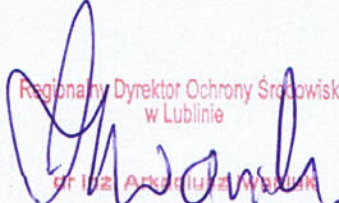

Załącznik nr1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków
1.	Zarastanie siedlisk trawiastych roślinnością zielną oraz krzewiastą i drzewiastą, prowadzące do pogarszania się stanu ochrony łąk świeżych, ciepłolubnych muraw napiaskowych oraz zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, co skutkuje zanikaniem mozaikowości siedlisk w rezerwacie.	Zahamowanie procesu sukcesji ekologicznej poprzez odtworzenie otwartego charakteru siedlisk trawiastych.
2.	Nadmierny odpływ wody z obszaru rezerwatu, powodujący obniżanie się poziomu wód gruntowych, co stwarza niebezpieczeństwo zanikania siedlisk zależnych od wód i pogarszania się warunków bytowania cennych gatunków roślin i zwierząt.	Ograniczenie odpływu wody z terenu rezerwatu poprzez zwiększenie możliwości retencyjnych w rezerwacie.
3.	Zagrożenie pożarowe na terenie rezerwatu.	Podejmowanie działań ograniczających zagrożenie pożarowe.
4.	Gradacja kornika ostrozębnego na obszarze rezerwatu przyrody „Jata” – zasiedlenie osłabionych drzew sosny zwyczajnej przez kornika ostrozębnego (korony zasiedlonych drzew przybierają rudy kolor, a igły stopniowo zasychają i opadają. Następnie zasiedlone drzewa zamierają w krótkim czasie).	Ograniczenie gradacji kornika ostrozębnego zagrażającego drzewostanowi sosnowemu zlokalizowanemu na terenie rezerwatu przyrody „Jata”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

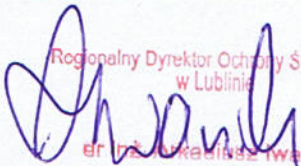
OT 122 Arkusz 1 z 1

Załącznik nr2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Wykaszanie roślinności zielnej. Wycinka roślinności drzewiastej i krzewiastej. Usunięcie pozyskanej biomasy poza teren rezerwatu.		Nadleśnictwo: Łuków
			Leśnictwo: Dąbrówka
		1,44 ha	153 d
		0,36 ha	153 h
		1,06 ha	154 f
		0,90 ha	154 j
		2,63 ha	155 c
		0,34 ha	155 d
		0,31 ha	155 i
		1,39 ha	155 j
		0,75 ha	156 g
		0,20 ha	186 c
		0,50 ha	186 k
		5,14 ha	187 c
			Leśnictwo: Jata
		0,36 ha	245 a
		0,21 ha	249 i
		0,35 ha	285A a
		0,16 ha	285A ax
		2,81 ha	285A ay
		0,17 ha	285A b
		0,27 ha	285A bx
		0,30 ha	285A c
		0,17 ha	285A cx
		1,48 ha	285A d
		0,05 ha	285A dx
		0,15 ha	285A f
		0,42 ha	285A fx
		0,84 ha	285A g
		0,07 ha	285A h
		0,09 ha	285A i
		0,38 ha	285A ix
		0,34 ha	285A j
0,89 ha	285A k		
0,13ha	285A l		
0,15ha	285A lx		
0,12 ha	285A m		
0,18 ha	285A n		
0,75 ha	285A nx		
0,18 ha	285A o		

		0,06 ha 0,41 ha 1,15 ha 0,11 ha 0,93 ha 0,13 ha 3,70 ha 0,34 ha 0,25 ha 1,26 ha 0,04 ha	285A p 285A r 285A s 285A t 285A w 285A wx 285A x 285A xx 285A z 285A jx 285A kx
2.	Wykonywanie prac konserwacyjnych obiektów małej retencji – wykaszanie rowów doprowadzających wodę, wykaszanie brzegów zbiorników retencyjnych/przeciwpożarowych	W zależności od potrzeb	Nadleśnictwo: Łuków Leśnictwo: Dąbrówka oddz. 186 (zastawka) oddz. 154 (mnich piętrząco-spustowy, zbiornik wodny) oddz. 154 b (zbiornik przeciwpowodziowy)
3.	Wykonanie remontu drewnianego podestu, przy zbiorniku przeciwpożarowym, służącego do celów przeciwpożarowych	1 szt.	Nadleśnictwo: Łuków Leśnictwo: Dąbrówka oddz. 154b
4a.	1) identyfikowanie w terenie drzew zasiedlonych przez kornika ostrożębnego i sukcesywne ich usuwanie poprzez ich ścinę, która ma być tak prowadzona, aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w podszyt i ściółkę, 2) usunięcie uzyskanej biomasy poza obszar rezerwatu i jej spalanie	do 150 m ³	Nadleśnictwo: Łuków leśnictwo: Jata oddz. 286f, 287c, 282 g, 246d, 245g Ogniska gradacyjne kornika ostrożębnego
4b.	Prowadzenie monitoringu kornika ostrożębnego na obszarze rezerwatu „Jata”, w związku z jego szybkim rozprzestrzenianiem się w celu szybkiego podejmowania działań ochronnych.	obszar całego rezerwatu przyrody – 1116,94 ha	Nadleśnictwo: Łuków leśnictwo: Jata rezerwat przyrody „Jata”

 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
 w Lublinie
 mgr inż. Arkadiusz Iwanicki

UZASADNIENIE

do zarządzenia nr ...48/2018

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie
z dnia 31. lipca 2018 r.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jata” wynika z art. 22 ust 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 ze zm.), zgodnie z którym dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze zarządzenia, zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Jata” został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa z dnia 4 sierpnia 1952 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody w celu zachowania zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym z dużym udziałem jodły występującej tutaj na północno-wschodniej granicy swego zasięgu.

Charakterystyczną cechą rezerwatu jest różnorodność siedlisk, które tworzą tu swoistą mozaikę. Występują tutaj, oprócz boru jodłowego: grądy, łągi, torfowiska, łąki świeże i trzęślicowe oraz murawy napiaskowe.

Utrzymanie takiej mozaikowatości siedlisk wymaga działań ochrony czynnej. Siedliska trawiaste takie jak: łąki świeże i trzęślicowe oraz murawy napiaskowe są siedliskami półnaturalnymi, które zostały wykształcone i utrzymują się dzięki działalności człowieka. W przeszłości były one użytkowane kośnie lub wykorzystywane jako pastwiska. Koszenie i wypas hamowały naturalne procesy sukcesji i sprzyjały rozwojowi roślinności trawiastej. Na skutek zaprzestania użytkowania siedliska takie zarastają drzewami i krzewami. Ochrona siedlisk trawiastych wymaga więc utrzymania otwartego charakteru terenu, poprzez wykaszanie oraz usuwanie roślinności krzewiastej i drzewiastej.

W chwili obecnej w rezerwacie przyrody „Jata” obserwuje się postępującą sukcesję roślinności zielnej oraz drzew i krzewów na obszarze siedlisk trawiastych tj. łąki świeże i trzęślicowe oraz murawy napiaskowe.

W związku z powyższym zaplanowano wykonanie zabiegów ochronnych polegających na wykaszaniu roślinności zielnej oraz usuwaniu roślinności krzewiastej i drzewiastej. Natomiast uzyskana biomasa będzie zbierana i wywożona poza teren rezerwatu. Wykonanie tych zabiegów przyczyni się do przywrócenia właściwego stanu ochrony przyrody rezerwatu „Jata” i jednocześnie obszarów Natura 2000 Jata PLH060108 i Lasy Łukowskie PLB060010 poprzez stworzenie optymalnych warunków do zachowania cennych siedlisk trawiastych tj. łąki świeże, ciepłolubne murawy napiaskowe oraz zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, ważnych również dla bytujących tam ptaków na przykład orlika krzykliwego

W rezerwacie przyrody „Jata” obserwuje się proces obniżania się poziomu wód gruntowych. Zjawisko to sprzyja procesowi sukcesji i stwarza niebezpieczeństwo zanikania siedlisk zależnych od wód, takich jak: grądy, łągi, torfowiska, łąki świeże, łąki trzęślicowe.

W konsekwencji pogarszają się warunki siedliskowe dla wielu cennych gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla terenów podmokłych.

Dla zachowania tych siedlisk, bardzo wrażliwych na wahania poziomu wód, konieczne jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy retencji wody na terenie rezerwatu przyrody „Jata”. W związku z powyższym zaplanowano prace konserwacyjne obiektów małej retencji zlokalizowanych na przedmiotowym terenie.

W rezerwacie przyrody „Jata” doszło do gradacji kornika ostrożębnego. Korony drzew (sosny zwyczajnej) zasiedlonych przez tego owada przybierają rudy kolor, a igły stopniowo zasychają i opadają. Następnie zasiedlone drzewa w krótkim czasie zamierają.

W ostatnich latach (2016 - 2018 r.) kornik ostrożębny pojawił się na obszarze województwa lubelskiego, w skali nigdy dotąd nie odnotowywanej. Biologia ww. gatunku owada nie jest do końca poznana. Larwy tego chrząszcza żerują pod cienką korą pni i konarów na sosnie zwyczajnej, wyjątkowo na świerku. Kornik ostrożębny atakuje górne partie drzew i konary w starszych drzewostanach, ale w ostatnich latach spotykany jest również w drzewostanach młodych. Charakteryzuje się bardzo szybkim rozprzestrzenianiem się i zasiedlaniem kolejnych drzew. Do masowego pojawienia się kornika ostrożębnego dochodzi w warunkach osłabiających kondycję sosny, takich jak np. susza i upały w okresie letnim.

Jedyną stosowaną w Polsce metodą zwalczania kornika ostrożębnego jest usuwanie drzew zasiedlonych i palenie uzyskanej biomasy.

W związku z powyższym istnieje konieczność pilnego podjęcia działań ochronnych w rezerwacie przyrody „Jata”.

Działania mające na celu ograniczenie populacji kornika ostrożębnego, zagrażającego drzewostanowi sosnowemu w przedmiotowym rezerwacie przyrody będą obejmowały:

- 1) identyfikację w terenie drzew zasiedlonych przez kornika ostrożębnego i sukcesywne ich usuwanie poprzez ich ścinę, która ma być tak prowadzona, aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w podszyt i ściółkę,
- 2) usuwanie uzyskanej biomasy poza obszar rezerwatu i spalanie pozostałości zrębkowych poza obszarem rezerwatu przyrody.

Ponadto konieczne jest prowadzenie monitoringu kornika ostrożębnego na obszarze rezerwatu „Jata”, w związku z jego szybkim rozprzestrzenianiem się w celu pilnego podejmowania działań ochronnych.

Usunięcie zasiedlonych drzew sosny zwyczajnej ma na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się kornika ostrożębnego na obszarze całego rezerwatu przyrody i zasiedlania kolejnych drzew. Mając na uwadze specyfikę żerowania kornika ostrożębnego może dojść, w krótkim czasie, do obumarcia sosny zwyczajnej stanowiącej znaczący udział w drzewostanie rezerwatu. Jedyną, stosowaną w Polsce, metodą zwalczania tego chrząszcza jest systematyczne wycinanie zasiedlonych drzew i ich palenie. Pozostawienie zasiedlonych przez kornika drzew w rezerwacie skutkowałoby nieograniczonym rozprzestrzenianiem się tego owada i atakowaniem przez kornika zdrowych drzewostanów sosnowych.

Obszar rezerwatu przyrody objęty jest również ochroną w formie obszarów Natura 2000 Jata PLH060108 i Lasy Łukowskie PLB060010.

Na terenie ostoi Jata występują następujące typy siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: grąd subkontynentalny, łąg olszowy i olszowo-jesionowy, wyżynny jodłowy bór mieszany, nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, niżowe łąki świeże użytkowane ekstensywnie, ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe.

Obszar Lasy Łukowskie jest ostoją ptasią, gdzie stwierdzono 16 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, w tym między innymi: orlik krzykliwy, bocian czarny, sowa błotna, lerka, gąsiorek, jarzębatka.

Według art. 33 ust. 1. ustawy o ochronie przyrody na obszarze Natura 2000 zabrania się, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczone obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Realizacja zaplanowanych prac na terenie obszarów Natura 2000 nie będzie znacząco negatywnie oddziaływała na przedmioty ich ochrony, gdyż nie pogorszy stanu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków. Ponadto nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Jata” zostały ustanowione na okres pięciu lat Zarządzeniem nr 67/15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 14 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jata” zmienionym Zarządzeniem nr 6/17 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jata”.

Zabiegi ochronne przewidziane w przedmiotowym zarządzeniu polegające na usunięciu 150 m³ sosny zwyczajnej w miejscach wystąpienia ognisk gradacyjnych kornika ostrożnego (oddz.282f, 287c, 257g leśnictwa Jata oraz oddz.157b, 117a leśnictwa Dąbrówka) zostały już zrealizowane. Ze względu na postępującą gradację kornika ostrożnego w rezerwacie „Jata” konieczna jest realizacja kolejnych zabiegów ochronnych polegających na usuwaniu drzew zasiedlonych przez kornika ostrożnego i prowadzeniu monitoringu tego owada na obszarze całego rezerwatu przyrody „Jata”.

Przedmiotowe zadania ochronne zostały ustanowione na wniosek Zastępcy Nadleśniczego Nadleśnictwa Łuków z dnia 18 lipca 2018 r., znak N-7211/3-1/18.

Niniejsze zadania ochronne będą realizowane przez Nadleśnictwo Łuków.

Regionalny Dyktor Ochrony Środowiska
w Lublinie
Arkadiusz Iwanuk

